

Борисенко Л. О., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ДОГОВІР ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖУ АВІАЦІЙНИМ ТРАНСПОРТОМ

Договір повітряного перевезення є угодою щодо транспортування товарів повітряним транспортом, у тому числі період, коли товари перебувають під контролем повітряного перевізника. Повітряні перевезення виконують на підставі договору. Кожний договір повітряного перевезення та його умови засвідчують документом на перевезення, виданим авіаційним підприємством або уповноваженими ним організаціями чи особами (агентами). Повітряним перевізником визнають кожну юридичну або фізичну особу, що виконує повітряні перевезення та має права експлуатанта авіаційної техніки. Експлуатант – особа, організація або підприємство, яке експлуатує повітряні судна або пропонує свої послуги в цій галузі [1, с. 211].

Під час перевезення вантажу видають авіавантажну накладну. Авіавантажна накладна є презумпцією наявності договору перевезення вантажу між перевізником і вантажовідправником, котрі названі в цьому документі, та прийняття вантажу до перевезення на умовах, визначених у цьому документі. Умови договору перевезення, наведені в авіавантажній накладній, не мають суперечити правилам перевезення вантажів. Відсутність, неправильність або втрата авіавантажної накладної не впливають ні на наявність, ні на дійсність договору перевезення.

Вантажовідправник повинен оформити чи мати оформлену від свого імені авіавантажну накладну відповідно до форми, кількості копій і способу, встановленого перевізником, та надати таку авіавантажну накладну перевізнику разом із вантажем не пізніше ніж у час, визначений перевізником (його агентом). Якщо дані про тарифи та збори не були встановлені, перевізник повинен назвати в авіавантажній накладній суму оплати транспортування вантажу вантажовідправником. За транспортування декількох місць вантажу, коли товари неможливо транспортувати на одному повітряному судні (транспортному засобі) або коли транспортування товарів за однією авіавантажною накладною забороняють застосовані закони чи правила перевізника, останній має право вимагати від вантажовідправника оформлення авіавантажних накладних окремо на кожне місце вантажу [2, с. 216].

Перевізник за заявою вантажовідправника може оформити

авіавантажну накладну і стягнути за це з вантажовідправника відповідну плату. Водночас перевізник діє за згодою і від імені вантажовідправника. Якщо вантажовідправником надана авіавантажна накладна (чи інша інформація й інструкції стосовно товарів), неправильно заповнена, без усіх необхідних даних та інструкцій про вантаж або з помилкою, перевізник має право (але не зобов'язаний) зробити в авіавантажній накладній необхідні правки чи оформити нову авіавантажну накладну. Тут він діє від імені вантажовідправника, не беручи жодних зобов'язань стосовно таких дій.

Перевізник може не приймати до перевезення вантаж, якщо авіавантажна накладна має виправлення, зроблені не перевізником (його агентом), підтерті або нерозбірливі записи. Якщо стан вантажу чи його упакування незадовільні, вантаж або упакування ушкоджені ззовні, то вантажовідправник повинен зазначити в авіавантажній накладній фактичний стан вантажу. Коли ж він не в змозі це зробити або названі дані нечіткі, перевізник має право ввести в авіавантажну накладну дані про фактичний стан вантажу, його особливі властивості або уточнити попередні дані в авіавантажній накладній. Вважають (до доказу протилежного), що перевізник діє від імені вантажовідправника. Перевізник має право вимагати від вантажовідправника надати документ про характер вантажу, коли це вимагають застосовані закони [3, с. 414].

Відповідальність перевізника під час перевезень за жодних обставин не може перевищувати суми доведених збитків. Перевізник не відповідає за непрямі, побічні, опосередковані збитки, доодержану вигоду (прибутки). Перевізник відповідає за шкоду, заподіяну під час знищення, втрати, ушкодження чи затримання доставки вантажу, якщо випадок, що спричинив шкоду, трапився в процесі повітряного перевезення. Перевізник несе відповідальність за шкоду, завдану під час затримання доставки вантажу. Однак перевізник не відповідає за шкоду, заподіяну внаслідок затримання доставки, коли доведе, що він, його службовці й агенти вжили всіх необхідних заходів для уникнення шкоди або такі заходи неможливо було вжити. Межі відповідальності перевізника про вантаж установлені Правилами перевезення вантажів.

Література

1. Білоусов Ю. В. Цивільне право України: навч. посібник / Ю. В. Білоусов, С. В. Лозінська, С. Д. Русу. – К.: Прецедент, 2005. – 448 с.
2. Панченко М. І. Цивільне право України: навч. посіб. / М. І. Панченко. – К.: Знання, 2005. – 583 с.
3. Цивільне право України: підруч.: у 2-х кн. / Д. В. Боброва, О. В. Дзера, А. С. Довгерт та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 864 с.